pa trpela tako Poljska kot Litva. Spor se bo rešil v pogajanjih.

Za svetovni mir! V mestu Ženevi zboruje posebna konferenca držav za razorožitev držav. Vse države namreč silno trpijo vsled tega, ker morajo imeti močno oborožene vojske. Na ta sestanek je prišel pa tudi zastopnik Rusije Litvinov, ki je stavil predlog za popolno razorožitev držav. Ta predlog bodo sicer razmotrivali, vendar ni verjetno, da bi se že zdaj to doseglo, posebno ker vse države nimajo čistih namenov.

Kaj je novega?

Cenjenim naročnikom naznanjamo, da smo današnji številki Slovenskega Gospodarja priložili položnice, po katerih blagovolite doposlati naročnino. Položnice so priložene vsem naročnikom, tudi tistim, ki naročnina še ni potekla. Kdor ne bo do sredine januarja vsaj deloma poravnal naročnine za prihodnje leto, se mu v drugi polovici januarja ustavi list. — Naročnina stane za celo leto Din 32.—, za pol leta 16 Din, za četrt leta 8 Din.

Vsak sam sebi koristi, ako dela za razširjenje »Slov. Gospodarja«! Zakaj? 1. Nagrade so imenitne. Vsi, ki so pridobili vsaj enega novega naročnika, so zaznamovani po vrsti in se bodo izžrebale številke za dobitek 1000 Din, 500 Din in 100 Din. Če pa kdo dobi vsaj dva polletna naročnika, pa poleg tega dobi še vezano knjigo, ki sicer stane 20 Din. 2. Več bo list imel naročnikov, boljši bo, več bo lahko prinesel slik in drugih stvari. **Ako bi vsak sedanji naročnik pridobil vsaj še enega, bi se tudi cena »Slovenskemu Gospodarju« lahko znižala!** In vendar mnogi pustijo tako vnemar »naročilne listke«! Naročniki »Slovenskega Gospodarja«, zase greste na delo, če pridobivate novih naročnikov svojemu listu!

Obč. tajnikom in vsem, ki preklicujejo pri cerkvah. Zadnji čas so finančni pazniki začeli zahtevati od oznanil, ki jih preberete tu in tam po ostalih občinskih naznanilih, kolek Din 10. **Kolek 10 Din se sme zahtevati le za občinske razglase!** Stojimo na stališču, da ta oznanila niso **občinski razglasi**, ker jih dobivajo občinski tajniki **osebno** in ne uradno. Da pa se ta taksa ne bo mogla zahtevati, je najbolje, da se z uradnimi razglasi konča oznanilo z običajnega mesta, nato pa z drugega mesta preberejo ostala naznanila, ki so vsake takse prosta.

Trgovski gremij v Mariboru ponovno opozarja občinstvo mesta in okolice, da bodo mariborske trgovine v četrtek dne 8. in v nedeljo dne 18. t .m. dopoldne odprte.

Za dekana v Vuzenico pride g. Karol Hüttner, dosedaj župnik v Puščavi.

Najstarejši frančiškan v provinci umrl. V mariborskem frančiškanskem samostanu je umrl 86letni brat Lovrenc Kovačič. V frančiškanskem redu je bil 60 let. Po raznih samostanih je opravljal krojaška dela. Bil je na Brezjah, v Brežicah in zadnja tri leta v Mariboru. Med frančiškanskimi brati in očeti je bil v celi provinci najstarejši.

Smrtna kosa. V zavodu čč. šolskih sester pri Sv. Petru niže Maribora je po dolgi in težki bolezni dne 28. 11. ob pol sedmih zjutraj umrla v cvetočih letih, stara šele 21 let, sestra Imelda Ravšl, šolska sestra-učiteljica v Apačah. Rojena je bila v Središču, nečakinja č. g. župnika v Cirkovcah in sestra č. g. kaplana v Slivnici pri Mariboru. Iskala si je zdravja v zdravilišču na Golniku, pa ga ni našla. Po petih mesecih je želela nazaj v zavod k Sv. Petru. Po treh mesecih v zavodu je nebeški Vrtnar presadil ljubo rožico v svoj nebeški vrt. Ves čas svoje težke bolezni je bila vzgled potrpežljivosti, z vsem zadovoljna in svetniško udana, pa tudi vesela. Na zadnji poti na mirodvor k podružnici Sv. Marije na Gori pri Sv. Petru jo je spremljalo devet duhovnikov, sorodniki, šolske sestre, kandidatinje, Marijina družba, šolske deklice z učiteljicami in nepregledna vrsta spremljevalk. Pri odprtem grobu je govoril nji v slovo od tega sveta, vsem pričujočim pa v tolažbo č. g. p. Bonaventura od sv. Jožefa v Studencih pri Mariboru. Naj v miru počiva!

Kroglo skozi glavo. Zadnjo soboto, dne 3. t. m., zjutraj se je ustrelil v Mariboru komaj 20letni Željko Piščanec, ki je stanoval na Koroški cesti.

Otrok umrl radi opeklin. Šestletni Hanjšič Otmar, sinček žagarja v Selnici, je bil v sredo sam v hiši pri štedilniku, v katerem je gorelo. Otrok se je približal preveč ognju, vnela se mu je obleka in se je grozno obžgal po celem telesu. Vsega obžganega so prepeljali v mariborsko bolnico, kjer je pa umrl.

Uboj. Na meji med farama St. Peter niže Maribora in Sv. Marjeta je bil v soboto po noči ubit v prepiru 35 letni posestniški sin Alojzij Kranjc.

Umrla je v Gočovi pri Št. Petru niže Maribora 34 letna Suzana Spindler. Bila je v življenju vzor vsem deklicam in ostane jej ohranjen časten spomin!

Shod SLS v Rušah. Na praznik 8. t. m. zborujeta v Rušah v prostorih stare šole g. narodni poslanec Žebot in oblastni poslanec Kores. Zborovanje bo po prvem sv. opravilu.

Imenovanje. Za okrajnega zdravnika v Ljutomeru je minister narodnega zdravja imenoval g. dr .Franca Čeh, okrožni zdravnik pri Sv. Juriju ob Pesnici.

Volilno gibanje v okraju Maribor desni breg. Za obč. volitve v tem okraju je po dozdaj prispelih podatkih v 20 občinah vložena samo po ena lista in sicer od SLS. Tudi po drugod stoji naša stvar dobro. Volitve se vršijo dne 11. decembra t. l.

Koledarčki Jugoslovanske kmečke zveze za leto 1928. so razposlani že skoro vsem krajevnim organizacijam po deželi, kjer jih lahko dobite. Razen tega so na prodaj pri tajništvu SLS v Mariboru, Aleksandrova cesta 6. Cena 10 Din komad.

Zlati jubilej šole. Pri Sv. Janžu na Dravskem polju je pred polstoletjem za šolo-enorazrednico veljala Zelova koča. Začelo se je pa misliti na lepši šolski prostor. Misel je izvršil krajni šolski svet s tozadevnim sklepom v jeseni leta 1876. Načelnik temu odboru je bil Lešnik. V minulem šolskem letu je podučeval začasno nastavljeni mladi učitelj Arnečič. Razpisano službo pa je za novo šolsko leto še v stari šoli dobil Lopič. Nameravala se je oživotvoriti tudi šola-podružnica na Margečkem. Vsled tega se je zdelo, da bi nova stavba zadostovala za samo dva razreda. Toda šolski odbor si je osvojil predlog še sedaj živečega svojega člana: Četudi bi se sezidala stavba le pritlična, kdor bode delal črtež za isto, naj vendarle napravi tako, da se priložnostno lahko povzdigne še nadstropje. Zgodilo se je prvo in drugo. Zimski čas je bil krasen. V decembru si videl orače po njivah. Dnevi suhi, solnčni, topli. Dne 28. februarja 1877 zjutraj obesila se je megla, za tem je pršilo, popoldne snežilo. Sledila je jasna noč, lahko si nemoteno opazoval popolno zamračenje meseca. Začetkom sušca je padlo nekoliko snega, da je naravi zabranil prenaglo razvijanje. In ko se je belina bila skrila, začelo se je življenje ob okrajni cesti: Postavili so novo šolsko poslopje, Leta 1879 so oskrbeli šolsko torišče pri podružni cerkvi Svete Margete in potem leta 1881 je prvi učitelj Golob dobil krog 60 učencev. Tu je častno službo šolskega načelnika in obenem nadzorovalca opravljal Klasinc Lovro. Približno 300 otrok pa je preostalo za glavno učilišče pri Sv. Janžu. In koliko od istih danes obhaja 50letnico svojega šolanja, oz. zlati jubilej domače šole?

Zopet žrtev alkohola. Na otoku križniškega reda pri Veliki Nedelji so našli že na pol razpadlo truplo Ivana Majcen iz Sosedske, katerega so že dalje časa pogrešali. Vsled preobilega zauživanja alkohola se mu je najbrž omračil um in je storil samomor.

Požar uničil hišo. V Beltincih v Prekmurju je uničil požar Ivkovo hišo. S hišo vred je uničeno tudi pohištvo in je obžalovanja vredna družina brez strehe.

Vlomi in tatvine. Iz Prekmurja prihajajo poročila, da se množijo vlomi in tatvine v okolici Turnišča in sploh po obmejnih madžarskih občinah. Kar eno noč beležijo ti kraji po 3—4 vlome. Vlomilci odnašajo vse, kar jim pride pod tatinske prste. Sledovi za vlomilci vodijo v Gornje Prekmurje, a oblastem se še doslej ni posrečilo, da bi bile izsledile te nepoštenjakoviče.

Regulacijo Hudinje, ki je povzročila pri zadnji veliki povodnji toliko škode, vrši za enkrat vojaštvo. Regulacijska dela bodo dolgotrajna, ker bo dobila Hudinja na nekaterih mestih čisto novo strugo.

Nesreča na železnici. Ponoči od četrtka dne 1. decembra na petek sta iz Hrvatske preko Dobove peljala dva voznika s konji vino za gostilničarja F. Varleca v Brežicah. Ko je prvi voznik blizu Dobove prevozil železniški tir, sta bili zatvornici odprti in tudi se ni slišalo znamenje za bližajoči se vlak. Ko je drugi voznik za prvim privozil na tir, sta se naenkrat obe zatvornici zaprli, tako da je bil voznik z vozom in konji ujet na progi. Voznik se je brž zavedel opasnosti položaja, je skočil hitro z voza in skušal zatvornico odpreti. Med tem, ko se je brezuspešno trudil, je pripeljal vlak, ki je zagrabil voz in konja in ju treščil na stran. Voz je bil popolnoma razbit, ravnotako se je razlilo vse vino in konj je bil na mestu mrtev, drugi pa je ostal po naključju nepoškodovan.

Trta je dvakrat rodila. V vinogradu nekega posestnika pri Splitu opazujejo čudno igro narave. Ena izmed trt je rodila letos drugič grozde. Grozdi so precej veliki, normalni in jih ni nič manj kot 20. O Božiču bo grozdje povsem zrelo in užitno.

Zadruga čevljarskih mojstrov v Mariboru obvešča sl. občinstvo, da se morajo radi vedno naraščajočih cen usnja zvišati tudi vsi čevljarski izdelki začasno za 20%.

Gospodarstvo.

ŽIVINOREJCEM KONJIŠKEGA OKRAJA!

Kaj ne, da je bil letošnji 21. september zopet vaš živinorejski praznik! Vaš okrajni zastop ni miroval preje, dokler ni zbral dovolj sredstev in priredil razstavo govede in konj. Gotovo je navdalo veselje in zadovoljstvo vsakogar, ko je pregledoval razstavljene vrste vaše domačegrudne pšeničnosive živine. 251 glav — med temi 29 bikov, 10 bikcev, 113 krav in 99 telic in še 7 skupin z enim bikom, 3 bikci, 19 kravami in 12 telicami ste prignali. Z malimi izjemami so bile vse lepe, izednačene, v ugodnem rejskem stanju. Spravili ste ocenjevalne komisije v težki položaj, ker ni bila lahka stvar pri toliko dobrem blagu izbirati in ocenjevati. Že na živinci sami je bilo videti, da jo oskrbujete in negujete z ljubeznijo in skrbnostjo. Saj so bile vse živali napram opazovalcem prijazne in zaupljive.

Da v tej panogi napredujete — posebno od zadnjega praznovanja v letu 1920 je dognano iz ocenjevalnih zapisnikov. Posebno pa je napredovala živina iz okoliša Špitalič, kjer so si rejci ustanovili posebno društveno delovanje. Njih stvarno delo se je lepo zrcalilo v lepi mladi živini.

To je dobro in prav. Skrb za dovolj in dobre krme, za uporabljanje prvovrstnih plemenjakov, za plemensko odbiro ne le po lepih oblikah, ampak tudi po hasnovitosti (izraba hrane, mlečnost) vam bo v bodočnosti vračala vaš trud. Za tako doma vzrejeno blago se bo našel vedno pošten in zanesljiv kupec in le na ta način bo mogoče dvigniti spoštovanje in dober glas slovenske živinoreje.

Razveseljivo pa je tudi, da so posamezni rejci dokazovali mlečnost krav z letnimi zapiski — torej s kontrolo mlečnosti. Tudi ta nova upeljava je velevažna in naj bi našla mnogo posnemalcev.

Imena odlikovancev ne bom navedel, ponatis bi zavzel preveč prostora, ker vas je sedem za skupine in 186 za posamezne živali.

Občutili ste pa tudi počaščenje, da je na vašo prireditev prišel veliki župan mariborske oblasti, istotako odbornik oblastnega odbora, oblastni kmetijski referent, sreski poglavar, načelnik konjerejskega društva in drugi gospodi, ki se veselijo nad uspehi kmečkega dela, ki čutijo žnjim

Ob zatonu leta.

Čitatelji! Zopet se bliža leto k zatonu, leto polno truda, znoja, boja, a tudi častne zmage. Ko je pomlad napovedala kukavica, vtaknil si plug v njivo, obilen znoj je ovlaževal brazde za teboj, roke so pekli žulji, toda ti si vztrajal. Bil si neobčutljiv za vse napore, razživela pa se je v tebi pomladi slična ljubezen do rodne grude, do družine; pa tudi soseda je objel plamen tvoje ljubezni. Na razor si sipal seme, v nebesne vedrine pa pošiljal prošnje za blagoslov v zavesti, da prazno je vsako delo brez sreče iz nebes, si pozabljal sebe, tvoja skrb je videla samo tvojo radost, uteho in nado, ki prosi: »Ata, kruha!« Vpliv tega klica zamore čutiti zgolj očetovsko srce; še prav posebno trpko ga čuti, kadar kopasti oblaki pretijo setvi smrt. A prizanesljivost božja je to grožnjo in mračno slutnjo mnogokdaj preobličila v blagodejne kapljice, pojemajoča kal in zel se oživljena nasmeji zlatemu solncu, ki je razblinila tudi meglo skrbi.

Kmetsko življenje, kakor sploh vsako življenje je slično reki, ki se tu mirno in lahko vije med cvetočimi bregovi, tam pa jo trešči tok na trde skale, trde ovire, toda njen pogum tudi čez največje zapreke doseže zaželjeni smoter. Tudi naše življenje je tako. Dnevi teko v težnji, bridkosti in radosti, poslednjih pa je daleč manj od prvih. Najtežavnejša borba za kruh je sojena kmetu (tudi delavcu), vrednost kruha ve ceniti edino oni, ki ga prideluje. Čast tebi! Ti nisi mali človek, ti si krušni oče vseh stanov, cele države. Bodi ponosen na svoj stan! Zgodovina svedoči, da je tvoj plug odlikovan s častnimi kolajnami, namreč z utisi nekaterih odličnih rok. O ruskem velikašu Levu Tolstoju se piše, da je često zapodil gosposko suknjo ter se prelevil v kmeta; na polju pri plugu se je počutil najsrečnejšega, kar je lahko posnemati iz njegovih spisov, ki so polni navdušenja za kmetski stan. Te ideje prešinjen je brezdvomno bil tudi slovenski pesnik, ki je iskal razlike in slednjič podelil venec odlike plugu.

Nek pisatelj je dal kmetskemu stanu prvo mesto za duhovskim. Ni se motil! Resnično si kmetski in duhovski stan vzajemno podpirata temelje svojega dela. Dosti naukov sv. vere, ki si jih je mesto po svojem okusu prilagodilo, če že ne popolnoma zavrglo, kmetič še visoko spoštuje ter si prizadeva jim biti dosleden in jih ohraniti. Vzemi kmetu vero, vzel si mu vse!

Vsled tega pa je poezija kmetskega življenja tako lepa, ker ima izvor luči vekotrajnih žarov.

Navedeno ne bo resnica! Oprosti, da ne bova iskala dokaza v valovajočemu žitu, ki šušti tako lepo in vzvišeno pesem, katero razumeva le kmetova duša, ali pa v z grozdi obteženem vinogradu, koder z grozdjem zori up sladak opajajoč srce v prijetne sanje. Vzemiva v roke lepe povesti Družbe sv. Mohorja, ki so mnogoteri kmetski hiši dika in razvedrilo, videla bova, da so te povesti res nadvse krasne in globoko ganljive. Kje pa imajo izvir svoje lepote? Globokočuteč, navdušen pisatelj je zajel lepo snov iz kmetskega življenja in ti je orisal vso radost in bridkost tega stanu v tako krasnem tonu, da se smeješ in jočeš zaeno. »Krasna povest!« boš dejal. Ali pa veš tudi, da držiš v rokah s to knjigo svojo in svojega doma sliko?

Zaeno nas je tekoče leto tudi vodilo skozi ljut boj k lepi zmagi. Bila se je odločilna bitka, toda kmet se je izkazal junaka. Enodušno so se kmetje navdušili za svoje pravo, za zboljšanje svoje eksistence in bodočnosti ter so si izvolili pošteno SLS za zaščitnico svojega imetja, svojih žena in otrok, ki jim bo skušala izpolniti vsako težnjo. Mnoga hiša poka pod težo dolgov, gotovo pa voditelji kmetskega stanu tega poka ne bodo prezrli, temveč iskali z dobrimi in pravičnimi zakoni oporo, ki bo zabranjevala razval teh za človeško družbo tolikanj važnih hramov. — Trdne kmetije — trdna, imovita in ugledna država. Kdor pa kmetije izpodkopava, ruši stebre splošnega blagostanja!

Edinost in vzajemnost pa kmetskemu sloju propoveda dobro, krščansko časopisje. K jasnim, lepim ciljem nas vodi naš stari, priljubljeni, odkritosrčni in zvesti prijatelj »Slovenski Gospodar«, ki ne samo kmetu, marveč slehernemu stanu proži prijateljsko roko. Izkustvo spričuje, da je pravi, zvesti prijatelj redkost, zato pa se tistega, ki čuti z nami, se trudi in dela za nas, tembolj tesno oklenimo. Vsaka kmetska hiša mu odpri vrata na stežaj, saj ti bo za mali denar (nizko naročnino) pripovedoval celo leto toliko zanimivega, da boš blagroval trenutek, ko si se ž njim sestal. Sploh pa je poleg brige za stan in njegove dolžnosti najbolj potrebno in važno za kmeta (tudi za druge), da se izobrazuje. Razen novic ti oskrbuje dokaj dobrih in koristnih člankov, ki ti tu pa tam pridejo v najboljši prid, zaeno pa te varuje škode, da svojega lesa, živine, žita itd. ne boš vrgel v dobiček špekulantom, nego boš znal to sam izkoristiti, kar tebi pripada — hasek lastnih žuljev. Brhka kmetska mladež pa sezi po »Našem domu«! Tudi on je dober prijatelj, poln blagih misli, naukov in zasnutkov. Mar ga boš odklonil? Nikakor! Slovenski domovi že od nekdaj slove po svoji gostoljubnosti; sprejeli bodo radi tudi dobrega prijatelja in zvestega voditelja slovenske mladine!

Hriberski.

Za razvedrilo.

Rešitev ugank. Bahač in svinjski mehur imata podobnost v tem, da sta oba — napihnjena! — — Zjutraj je najbolj dobre volje — petelin, ker poje. — — Golin v kosmatinca leze — če golo roko v rokovico tiščiš.

Nove uganke (poslal Peter Jorko, 40letni naročnik našega lista). Spredaj rep in zadaj glava, v sredini usta, ki zemljo hrustajo. — Pred 50 timi leti je živel župnik, ki je imel pet bratov. Zanimivo je to, da je znal pisati in še prav lepo pisati, brati pa ne. Je to mogoče? — Kaj je Bogu nemogoče ustvariti? —

Čarodejnik. Kako napraviš, da lonec izpije vodo iz sklede? Vzemi lončen lonec, zažgi v njem šop papirja, nato pa ga hitro povezni v skledo polno vode. Voda bo planila iz sklede v lonec, ki ga zopet hitro obrni in si s tem vso vodo zajel.

Kadilec na vešalih. Obsojenca so pripeljali pod vešala, da bi ga obesili. Ta pa je začel prositi, da naj mu dajo še pipo tobaka, da bo med tem, ko ga bodo obešali, še zadnjo pipo pokadil. In dali so mu jo. Krvnik mu je dal vrv na vrat in izpodmaknil stolico. Zanjka pa je zdrsnila in smuknila preko glave ter mu med tem izmaknila pipo iz ust. Obešenec je telebnil na tla, ko pa se je pobral, je hitro skočil po pipo in začel močno vleči, poleg tega pa se je pritožil: »Skoraj mi je pri tem špasu fajfa ugasnila!«

Nepoboljšljivi Franček — pijanček. Zopet je bil kregan Franček pijanček, ker je bil ves teden pijan kot klada. Pa mu je rekel gospod župnik: »Franček, nikar tako ne pij! Boš moral umreti!« Franček: »Kaj pa gospod, če ne bom pil,